

M A G Y A R K U R I R

Bécsből, Pénteken, November' 17-dikén, 1820.

Frantzia Ország.

November' 2-dikán illy Királyi Rendelést hirdettek-kí Párisban: — „Olly elintéztetést akarván adni Kir. Udvarunknak, a' melly azt, Királyi birodalmunknak politikai állapotjával tellyesen megegyeztesse; el akarván háritani azon rendtelenségeket, mellyeket az idő ezen Udvari hivataloknak 's tisztségeknél elrendeltetéssekbe becsusztatott; 's egyszersmind Udvarunknak nagyobb fényességet 's Udvarnokjaink' szolgálatjának jobb rendtartást akarván adni az által, hogy Királyi személyünk mellé alattvalójink közzül többeket bevegünk, meghatároztuk és határozzuk, a' mi következik: — „A' Királyi Udvarnokok' serge hat osztályokból áll, mellyeknek fejeik ezek — a' Nagy Alamisnarius (Udvari fő Pap); az Udvari Nagymester; a' fő Kamarás Ur; a' fő Lovászmester; a' fő Vadászmester; 's a' fő Czeremoniamester.“

Egy más Királyi Rendelés által Gen. Lieutenánt és Pair Lauriston, a' Királyi Udvar Státus-Titoknok-Ministerévé neveztetett.

Pradel nevű Grófot, a' ki öt esztendőknél eltelte alatt a' Királyi Háztartás' Fő Direktora volt, ezen szolgálatainak jutalmául Státusministerévé nevezte a' Király.

A' Királyi testörzö seregre nézve olly Rendelés tétetett: hogy az ezen seregben

szolgáló minden tisztek, al-tisztek, 's az első osztálybéli katonák, egy grádittsal feljebb való rangot kapjanak, mint a' melyben a' testörzö seregnél az ő szolgálatjok-
ra nézve lenniük kellene.

Minden departamenteknek fő városaikban Verbunkos tartalékok (depók) állittatnak-fel. — Az egész gyalog ármádát az ő eddig volt fejei formaruhája helyett Királyi kék posztóból készülő ruhába öltöztetik.

Berryné ő K. Herczegasszonya Nov. 4-dikén Rosnybe vette útját, hogy azon kápolna' talpkövével tulajdon kezeivel tegye-le, a' melly olly végre építetik, hogy szerencsétlen néhai férjének szive ott tartattassék. A' kápolna' fenntartására rendeltetett fundáció mellé Szegények' ispotályát is akar foglalni ő Kir. Herczegasszonya 's a' Bordeauxi Herczeg' nevével akarja el nevezni.

Némelly polgárok azon jártatják ezeket, sőt már jóvallást is tettek azeránt, hogy a' többetigérőnek eladandó Chambord nevű uradalmat, az Országának azon első városai, mellyek a' Frantzia nemzeti szollás szerént Jó városoknak neveztetnek, az ifjú Bordeauxi Herczeg' számára vásárolják-meg, és hogy Páris, mint a' legelső Frantzia Jó város, legyen a' vásárlásban a' fő példaadó.

Párisban az 1819-dik esztendőnek utolsó hat hónapjaiban 199 ember ölte-

meg maga magát, az 1820-dik esztendőnek első hat hónapjaiban pedig csak 165.

Spanyol Ország.

Király ö Felsége a' Corteseknek már azon két végzéseit is megerössitette, mellyek közzül egygyik a' Klastromoknak eltöröltetését, másik az úgy nevezett Afrancesados (megfranciásodott), vagy más névvel Josephinós (Jósef Bonapartéval tartott) Spanyoloknak adatott amnestiát tárgyazzák.

A' nemzeti megjutalmaztatásoknak kidolgozására rendeltetett Biztosság Oktober' 20-dikán a' Cortesek' gyűlése' elejébe terjesztette azon megkülömböztetett szolgálatokról való tudósítását, mellyeket Rigó, Quiroga, Lopez-Banos, Arco-Arguero, Odali, Espinosa Generalisok, és Oberster Latre a' hazának tettek, 's azt jóvállotta, hogy az eltöröltetett Barát-Szerzetek' jószágaiból addig rendeljék-ki nékiek a' jutalomúl határozatandó jószágokat, minekelötte ezen jószágok a' Státus' adósságainak lefizettetésre ügyelő Biztosság' kezébe adattatnának. Az ö megjutalmaztatásokat illy mérséklés szerént jóvállta a' Biztosság: 1) szor. Generalis Rigónak és Quirogának, 's az ö maradékaiknak rendeljenek különkülön annyi fekvő vagy ingatlan jószágokat, mellyekből az esztendőnként való örökké tartó jövedelem, kész pénzben 80,000 Reálokra (valami 16,000 forintokra) teljék — 2) szor. A' nevezett Generalisokat a' Királynak ajánlani kell, a' végre, hogy adjon ö Felsége Castiliai titulusokat nékiek — 3) szor. Hasonló módon 40,000 Reálokból álló örökké tartó jövedelmű jószágok adattassanak Lopez-Banos, Arco-Arguero, Odali és Espinosa Generalisoknak — valamint szintén 4) szer, La-

tre Manuel Obersternek is 25,000 Reálokból álló." — Az ezen jóvállásokról való határozás elhalasztatott addig, míg a' Király a' Barátszerzetek' jóvaiknak eladatását illető Végzést megerössitendi (melly mint elől említettük, későbbre meg is erössitetett).

Oktober' 21-dikén tartott ülésében azon Biztosság' jóvállásának czikkelyeit vette vitatás alá a' Cortesek' gyűlése, melyre a' Constitúciónak megsértetéséért való büntetéseknek megvizsgálata bizattatott vala. A' négy első Czikkelyei már ezen törvénynek is meghatározottak — a' melly Czikkelyeknek foglalatjok ez: 1) Czikkely. A' ki cselekedet által és egyenesen, vagy közvetetlenül azon dolgozik: hogy a' Spanyol Monarkhia' Politikai Constitúciónját, avvagy a' mérséklett Örökös Monarkhiát, azon állapotjáról, melly a' Constitúció által meghatározottat, elfordítsa, semmivé tegye, vagy megváltoztassa, vagy hogy azt véghez vigye, hogy a' Törvényhozó, Végrehajtó, 's Törvénytevő, avvagy Birói Hatalmak egyszemélyben vagy egy Egygyesületben, összezsatoltassanak, avvagy hogy a' Constitúciónban meghatározott Személytől vagy Egygyesülettől, másra tétetődjenek által, mint Felségárulók úgy üldöztessenek; 's halállal büntetessenek-meg — 2) Czik. A' ki közvetetlenül és cselekedet által olly czéllal összeesküszik, hogy Spanyol Országba a' Romai Catholica Religiótól különböző Religtót vigyen-be, avvagy hogy véghez vigye, hogy a' Spanyol nemzet a' Romai Catholica Religiót vallani megszünnyön, hasonlóképpen mint Felségáruló úgy üldöztessék 's halállal büntetessék-meg. Egyéb bűnök, mellyek a' Religió ellen tétettetnek, a' már fennálló vagy az ezután felállítottó törvények szerént büntetessenek — 3) Czik. Azt a'

Spanyolt, akár melly rangú és állapotú ember legyen, a' ki szóval vagy írással való nyilatkoztatások által olly vélekedést iparkodik elterjeszteni, hogy a' Constitúziót, egészszen vagy valamelly részben, Spanyol Országban, vagy Spanyol Országban valamelly részében, nem kell követni, nyoltz esztendeig valamellyik közel lévő Spanyol szigetre kell számkivevetésbe küldeni, ott a' polgári előjárók' felvigyázása alá kell vetni, 's minden méltóságaitól és rangjaitól meg kell fosztani. Ha az, a' ki ezen bünt teszi, idegen Országij ember: hivatalaitól fosztattassék meg, két esztendeig zárattassék fogházba, 's azután örökre küldettessék számkivevésbe — 4) Czik. Ha ezen bünt valamelly közönséges tisztviselő, vagy valamelly világi avvagy Szerzetes Pap, hivatalos foglalatosságainak követése közben, vagy a' néphez intézett beszéd, vagy prédikáció, valamelly Rendelés, Edictum, vagy akár mi egyéb közönséges Akta által teszi, ezen esetben az illy bünös a' Spanyol névre méltatlannak lenni hirdettessék - ki, nyoltz esztendőre tétettessék fogházba, 's azután a' Spanyol földről örökre zárattassék - ki. Az az Egyházi tisztviselő, a' ki egy illyen predikációon jelen lévén, az ellen méltó mocskolódással ki nem kél, az a' Titoknok, a' ki egy illy Pastoralét hatalmaz, az a' Polgári Kormányozó, Alcad, avvagy Biró, a' ki egy illy bünös ember ellen tüstént szembe vagy perbe nem száll: a' körülállásbozképpent az anya Spanyol Országban 30—600 Piastereket, a' tengereken túl lévő Spanyol tartományokban pedig két annyi pénz-büntetést fizet."

Godoy Diegónak olly kérelme olvastatott-fel a' Cortesek' gyűlésében, hogy határoztassék-meg, hogy az ő testvére, Principe-de-la-Pace (a' Békesség'

Fejedelme) élhessen azon jusokkal, melyekkel már most minden Spanyolnak szabad élni: az az, hogy hazájába jöhessen vissza 's rangjaiba és méltóságaiba tétettessék vissza. Kérelmét Biztosság' elejébe adják.

A' közönséges tanulásnak állapotja is meghatározott a' Cortesek' gyűlésében; a' határozás 32 Cikkellyekből áll, melyeknek ennyi az ő summásfoglatatjok: —

„A' közönséges tanulási Systema mindenekre nézve egy formájú 's minden fizetés nélkül való legyen; 's a' reá való felvigyázás egy Közönséges Tanulási Igazgatószék' alá adattassék. Ez a' felvigyázás ne terjedjen - ki a' magános tanulási állapotra, a' melynek tökéletes szabadsággal kell birni, kiköttetvén az, hogy az olyanokra vigyázással kelletik lenni, a' kik olly tudományokat hinteznének szílyel, melyek a' Monarkhia Constitúziója által felállított principiumokkal ellenheznének. —

„A' közönséges tanulás' állapotja három grádicsokra oszlik-fel: — Minden öt száz familiára kell lenni egy első grádicsú iskolának. A' tartományokban lehetnek még ennél nagyobb számmal is. Ezen első grádicsú iskolákban tanittatnak a' gyermekek, olvasásra, írásra, számvetésre, Religióra, Morálra, 's a' Politikai Constitúzióra, melyben a' Primanusok előtt a' jusok és kötelességek magyaráztatnak. A' hol mód leszen reá, szélesebb kiterjedés is adathatik az első grádicsú iskolának. Illyen helyeken tanittathatnak a' Sublimior Mathesis, az Elementaris Geometria, a' Mesterségeknek és Keresményeknek principiumai, 's a' Historia és Geographia is.

„A' második grádicsú iskolákban azok a' tudományok folytattatnak, melyek az ifjakat az életbéli egygyik vagy

másik pályafutásra készítik 's a' mellyek a' nemzeti közönséges kipallérozódásra megkivántatnak. Ezen második szakaszhoz valóknak lesznek a' tartományokbeli Univerzitasok. Az Európai Spanyol Országoknak minden tartományában (úgy vévén azokat, mint végképpen meg fognak határoztatni) leszen egyegy Univerzitas. A' tengereken túl lévő tartományokban pedig általjában 32 Univerzitasok állittasának-fel. Minden tartományi Univerzitasokban tanítani kell a' Castiliai és Deák nyelveket; Chronologiát, Geographiát, Litteratúrát, Historiát, Pura Mathesist, Chemiát, Physikát, Minerologiát, Botanikát mezei gazdasággal egyetemben, Zoologiát, Logyikát, közönséges nyelvtudományt, Politikai Gazdaságot, ide foglaltatván a' Statistika, Morál, Természeti Jus, 's a' közönséges és Constitúzionális Jusok. —

„A' harmadik grádicsú oskolák a' különös és felső tudományokat foglalják magokba', a' melly végre kilencz legfőbb Univerzitasok határozattak.

Nagy Britannia.

A' Királynét már a' Sussexi Királyi Herczeg is meglátogatta Oktober' 30-dikán, 's egy órát töltött nálla beszélgetéssel. Ugyan azon napon Herczeg Fitzwilliam is udvarlására ment feleségével együtt. — A' mi a' Princz Koburg Leopold' két versbéli látogatását illeti, erre nézve olly hír terjedett-el, hogy a' Princz új jóvállásokat tett volna ö F.gének, a' mellyek által minden további perlekedésnek félbe kellene a' Király és Királyné között szakasztódni. —

A' Ministeri Kurir következő nyilatkoztatást hirdetett-ki a' Princz Koburg látogatásairól: — „Princz Koburg, mint lát-

szik, két versbéli látogatást tett a' Királynénál, tudniillik egygyet Oktober' 26-dikán, a' midön ki se' szállott szekereből, és 27-dikén, midön valami egy órát tartózkodott ö Felségénél. Az a' győzedelmi kiáltozás, mellyel ezen történetet a' Királyné' Udvari trombitája, a' Times nevű Ujság, kihirdette, nyilvánssággal mutatja, hogy melly becses légyen a' Brandenburg-Housei Udvarban (itt lakik a' Királyné) a' jó társaság. A' mi azt az indító okot illeti, melly a' Princzet ezen lépésre vetete, mi, ezt tudni, nem nagyon ohajtjuk. Talám azt gondolja a' Princz (ámbar ez felettébb csudállatos gondolat volna) hogy a' Királyné' jó híre neve, a' lefolyt vizsgálódások által már helyreállittatott volna. Legalább a' Times Ujságlevelék ezt erőssítik. Hanem a' Times leveleknek eleitől fogva különös Familiaris Spiritusok volt. Mi ugyan azt igen is megengedjük, hogy azok, kik a' Királynét ártatlannak tartják, a' magok' gondolkodásokat 's indulatjokat személlyes tisztelet-tételjek által is kinyilatkoztathatják. Ha vagynak köztünk olly Lordok 's olly Gentlemanok, a' kik ekképpen gondolkodnak, ezek letehetik a' Királyné' lábaihoz ezen gondolkodásoknak kinyilatkoztatását, ötet meg is látogathatják, 's látogatására feleségeiket és leányaikat is oda vihetik. Ez méltó cselekedet volna az Anglus karakterhez. Mi 'hát az oka, hogy nem cselekszik. E' titok előttünk. Mi legkissebb késedelmezés nélkül kimondjuk, hogy az a' Pair vagy magános Anglus, a' ki lelkesmeretesen meggyőzöttetve van affelől, hogy a' Királyné' becsülete helyre van állittatva, méltatlan és alávaló cselekedetet követ-el, ha meggyőződését, magaviselete által ki nem nyilatkoztatja. De mi úgy itélünk, hogy itt két féle meggyőződésnek lehet helye, ugymint Parla-

mentumi és Morális, az első soha nem lépik a' Parlamentum' küszöbén kívül; a' második soha nem intézi lépéseit Brandenburg - House felé."

Senátor Waitman Oktober' 28 - dikán a' Királynénak udvarlására menvén, jelentette a' Londoni új Polgármester' és a' Scherifek' (Politziai Birák') nevében, hogy ohajtanák, ha azon innepi vendégséget, mellyet a' Magistrátus az új Polgármester' betétettetésére nézve November' 9 - dikén a' város' házánál, szokott pompával tartani fog, megjelenésével ő Felsége is megtisztelné. Egyszersmind azt is jelentette, hogy ha ő Felsége erre magát meghatározná, tehát ekkor a' Polgármester és a' Scherifek a' magok hivatali főbb ruhájokba öltözködve 's az őket illető egész pompával meg fognának az ő Felsége forma szerént való meghívására jelenni, azon órán és napon, mellyeket ugyancsak ő Felsége meg fogna határozni. A' Királyné úgy felelt, hogy nagyra becsüli ezen meghivattatást 's háládatossággal megköszöni az eránta ez által bizonyított figyelmetességet: hanem azonban, mint-hogy mostanában nincsenek olly készülétei, hogy ezen fényes innepen rangjához illő módon megjelenhessen, erre nézve mostanában a' Lordmájer és ScherifUrak' meghívását el nem fogadhatja."

A' Királynénak a' felső házban már éppen a' végéhez elközelgetett peréről már most még csak azt jegyezhetjük-meg, hogy az ő Felsége első Prokurátora Brougham nem vehette hasznát azon két leveleknek, mellyekről azt mondotta, hogy azokat Báró Omteoda a' Hannoverai Követ a' Királyné' cselédeihez irván, őket azok által az ő Felsége ellen való bizonyágtételre ingerlette. Az a' kérdés, hogy megengedi-e a' törvénykezés módja azt, hogy ezen levelek már most, mi-

nekutánna a' vizsgálódások 's Prokurátori beszéd tartások elvégződtek, mint új bizonyágtételek elfogadtassanak? voksolás által igazítottatott-el, 's úgy határozta-meg a' töbkség, hogy ezen levelek már most nem fogadtathatnak-el. Ellene 145, mellette csak 16 vótumok voltak.

P o r t u g a l l i a.

Lord Beresford a' Lady Arabella nevű postahajón Oktober' 28 - dikán Lisbonából Angliába megérkezvén a' Falmouthi kikötőhelybe szállott - ki, a' honnét tüstént Londonba vette útját. Lisbonától az Anglus partokig való útozása 10 napot tartott. A' Falmouthi Újságban ezek iratnak felölle: — „Marschal Lord Beresford, a' ki Rio Janeiróból Lisbonába a' Vengeur nevű linea hajón megérkezett vala, a' Portugallus Országlószék néki a' kiszállást meg nem engedvén, útját onnét az Arabellán ide vette. A' pénzt, mellyet a' Lord Rio-de-Janeiróból a' Vengöron 's még egy más hajón azért hozott vala, hogy a' Portugallus katonaság' zsoldját kifizeste, elvétettette a' Portugallus Országlószék. A' Lord megérkezése nem kevés mozgást okozott Lisbonában a' katonák és polgárok között, 's úgy itélnek némelleyek, hogy ha ő Urasága megmaradott volna azon kívánsága mellett, hogy a' szározra okvetetlenül kiszálljon, ennek ott még hajos következései lehetek volna, mivelhogy a' Lordnak Lisbonában még sok jó barátjai találtatnak kivált a' katonaság között.

Mint a' Lisbonai levelekben olvasni lehet, Cadoval és Lafoëns Herczegek, kik a' Királyi házzal rokonságban vannak, úgy Marquis Abrantes és Pombal, 's Paya, Almada, 's több más Grófok, a' Patrtarkha, és sok fő Nemesek, már

megesküdtek a' revolúziós Junta' hűségére.

Londonban a' Mintsteri Kurirezetket jelenti Lisbonából Oktob. 17-dik napjáról: — „Marschal Beresford a' Vengeur nevű 74 ágyus linea hajón, melynek Kapitány Maitland a' vezére, Oktober' 10-dikén a' Tágus' torkába megérkezett. Megérkezése után nem sokkal, a' Harminczak' tanácsa (a' Revolúziós Junta) által a' revolúzió felől, melly az ő távolléte alatt történt, tudósíttatott, 's egyszersmind az is elejébe terjesztetett, hogy már most az ő Lisbonába lejendő kitzállása a' közönséges csendességet megzavarhatná, és a' Junta a' Marschal Ur személyének bátorságban való maradhatásáért is kezességet nem vállalhat. Sőt arra is kérte a' Junta ő Uraságát, hogy még a' Lisbonai öbölből is nem soká távozzék el, megjegyezvén mindazáltal, hogy a' Juntának ezen eszközzel való élése által a' Portugallia és Anglia között való jó egyetértés meg ne háborittassék. — A' Marschal azután a' Királynak egy Végzését közölte a' Juntával, melyben a' mondattatik: „hogy Király ő Felsége Marquis „Campo Máyort (Lord Beresfordot) a' maga személye mellett való Generalis Marschallá nevezte és néki Portugalliában minden gyalog, lovas és ágyuzó sergelen határ nélkül való hatalmat adott, 's arra is meghatalmazta, hogy minden Tisztviselő karoktól megkívánhassa azt, a' mi néki a' Státus' javára hasznosnak fog látszani.“ — A' Junta azonközben ezen Végzésnek véle lett közöltetésével se' gondolván azután, se akarta megengedni a' Marschal Urnak kiszállását, a' melly mellett mindazáltal folytában erősítette, hogy VI-todik Don Luánt a' maga Fejedelmének esmeri. — Széljel futván azonban ezen dolognak hire, a' vá-

rosban mozgás támodott; a' katonák békételenkedni kezdtek a' Junta ellen; a' nép véres történetektől félt; az Anglus postahajók' Lisbonában lakó Ágense Beresfordhoz akarván menni elfogattatott; a' Marschalnak azon cselédei, kik az ő Brasiliába való menetelekor Lisbonában maradtak vala, a' Vengeurnek megérkezésekor erre kimenvén 's ott maradván a' Junta' emberei által, hogy a' partra vissza ne jöhessenek, nagy gondal strázsáltattak. Öt Portugallus tiszték Beresfordhoz menni kívánkozván, a' helyett hogy kérelmek megengedtetett volna, azután, mint Aristokraták, szoros szemügy alatt tartattak, 's egyszersmind kemény parancsolat hirdettetett-ki, hogy a' nevezett Anglus lineahajóhoz senki ne közelítsen. A' Marschal egy újabb jelentést intézvén a' Juntához, abban ezeket mondta nékiek röviden: „Minthogy Uraságtok az ő Leghűségesebb Felsége' uralkodását megismerik: tehát parancsolatainak is engedelmeskedni kéntelenítettnek. Itt csak két esetet lehet feltennünk: „Ha megismerik „Uraságtok a' Király' fő uralkodását, úgy engemet is tartoznak befogadni, mint a' ki „azzal a' hatalommal vagyok felruház- „tatva, mellyet csak a' Király adhat; ha „pedig meg nem ismerik Uraságtok a' „Király' fő uraságát, így Európa méltó- „képpen fog itélni az Uraságtok' magavi- „seletéről 's Anglia ekkor kéntelenítettni „fog a' véle köttetett egygyezés' feltéte- „leit betölteni.“ — A' Junta erre úgy felelt, hogy ő megismeri a' Királyt: hanem minthogy a' nemzet a' maga jussával való éléshez hozzá kezdett, tehát Lord Beresfordot nem akarja elfogadni. — Marschal Beresford ekkor a' lineahajóról postahajóra ülven, Angliába vette útját. Nagyon bajos megmagyarázni azon környü- „állást, hogy Kapitány Maitland a' Mar-

schal Beresford eltávozása után azon 105,952 Piastereket (30,000 font Sterlingeket) mellyet a' Vengeur Rio-de-Janeiróból hozott, a' Junta kincstármesterének által adta. Némellyek úgy magyarázzák a' dolgot, hogy ő ezen pénzt kiadván csak az elejébe adatott parancsolatnak betűszerént való értelmét tellyesítette, a' melly parancsolat szerént azt ő az előbbeni kincstármesternek köteleztetett kiadni, már pedig a' kincstármester most is az, ki az előbbeni Országlás alatt volt; de egyéb eránt sem akartak az Ánglusok illy kis summáért a' Portugallusokkal özsze veszeni, a' kik az ő hajóiknak még most is eleséget szolgáltatnak. Az említett Ánglus tisztek, név szerént Blunt és Campbel Generálisok, 's Arentschild és Campbel John, későbbre a' kiadatott parancsolat mellett is módot találtak a' Lord Beresfordhoz való menetelre: a' melynek a' lett a' következése, hogy Oberster Vatemmel, Oberstlieutenant Wallaccal, 's három Portugallus tisztekkel, az Országot azonnal oda hagyni kéntelenítették. Mondják, hogy a' Junta ezen alkalmatossággal azt vette eszébe, hogy a' Portugallusok közt még nagyon meg van oszolva a' gondolkodás, és hogy Beresfordnak ott még sok barátjai találatnak."

Ujabb Ujságok.

A' Berry ő K. Herczegaszszonysága Bába-Doktora Deneux, a' kis Princz testébe a' tehén himlőt Nov. 4-dikén beoltotta.

Az Ánglus Lordok' házának Nov. 2-dikán tartott ülését nagyon nevezetessé tette az a' történet, hogy Lord Erskine a' Királynét illető Billről 's némelly ta-

nuknak bizonyágtételeikről beszéllvén, a' szava hirtelen elállott, 's maga, minden érzékenységet elvesztvén, elesett. A Lord Cancellarius, Lord Liverpool, Lord Holland, 's még néhány más Lordok segítségére sietvén a' szalából kivezettek, 's miatta a' tanácskozás egy fertály óráig félbe szakadott, 's minthogy ő még akkor se' érkezett vissza a' szalába, más Lordok fogtak a' beszédhez.

Magyar Ország.

Pozsonból Nov. 4-dikén. Nagy örömmel és szíves tiszteletbeli érzéssel vala szerentséje az idevaló Főbb Tanítói Karnak, N. Mélt. Gróf Szápáry József Ő Excellenzijától, ezen Tudományos Kerület Fő-Kormányozójától megérteni, N. Méltóságú Gróf Pálffy Ferdinánd Ő Excellenzijának azon ritka hazafiúi nemes adakozását, mellyel a' hazai Tanuló Ifjúságot a' szorgalmatosságra 's erkölcsi jó magaviseletre serkenteni kívánja. E' végre a' tisztelt Maccenásunk, 60 Exemplumot vett meg Professor Márton József Ur Deák-Magyar-Német Lexiconjából, olly végből, hogy azok a' Kir. Gymnasiumokban ezen Oskolai esztendő első felének Examenjeiben, a' 2-dik Humanitas Classisában a' legszorgalmasabb és jó erköltsü Ifjaknak osztassanak ki Praemium, olyanoknak mind-azáltal, kiknek ezen szükséges Oskolai Könyv megszerzésében módjok egyebaránt nem volna. Ezen jótétemény egyszersmind az érdemes Szerzőre nézve is segedelem, 's bár többen is találkoznának Édes Hazánk Nagyjai között, kik e' kettős nemes tzeleből, illy hasznos áldozatokat tennének a' Haza oltárára.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

B é c s.

A' Troppai Ujságvelekből való tudósítások' folytatása Nov. 10-dikéről: —

„Pruszsus Király ö Felsége 7-dikben lett megérkezése után nem soká, a' nevét viselő Cs. K. HuszárRegement' Obersteri formaruhájába öltözvén, Császárné ö F. gének hazánk' édes anyjának köszöntésére ment. A' következett napon is költsönös látogatásokat tettek egymásnak a' Fels. Monarkhák, 's ugyan azon napon Orosz Császár ö Felsége, minden más társaság nélkül csak maga, a' mi Felséges Udvarunknál ebédkezett. A' Király' ideérkezése' napjának estvéjén minden házak szépen megvilágosítottak, 's az a' tisztességtévő kapú, a' melly már kegyelmes Monarkhánknak ide érkezése előtt felállított vala, egy felől az ittlévő három Felséges Monarkhánknak, más felől a' mi nagy kegyelmességű Császárnénknak neveikkel volt felczifritva. Egyéb világosítások között, nagyon szép izléssel tündöklöttek a' katonák' strázsaháza, a' 130-dik számú ház, a' szép sorral előtte felállított oszlopokkal, 's a' Lichtenstein' kastélya. Az elsőnek szemöldökén ezen irás: Austria' katonáji — a' másodikon ezen szép szavak: Isten áld - meg a' Szent Szövetséget, gyönyörűen által világítva olvastattak. A' nevezett kastélyon is a' Felséges Főknek becses neveik díszeskedtek, 's egyéb tekintetben is a' nevezett Herczegi familiának nagy tekintetéhez illő módon volt felczifrittva. Estve theatrom volt, a' hol Felséges Urunk és Aszszonyunk is megjelenni, 's ezen játéknak: a' Német Házigazdaszszony, két első Aktusait meghalgtani

méltóztattak. Oda való menetelekör az uczákon öszszesereglett nép, 's a' theatromra való belépésekkor az ott megjelent sokaság, szívesen örvendőző Vivat! kiáltozással kísérte és fogadta ö Felségeket. A' jádzó társaság ezen énekre: Isten tartsd meg Ferencz Császárt reá kezdvén, eléneklette. Az éneknek most harmadik verse is volt, mellyel a' Felséges Monarkhánknak ezen városban lett megjelenése által okoztatott örvendését fejezte ki a' nép, 's a' jádzó társasággal egygyütt éneklette. A' Felséges Urunk' és Aszszonyunk', úgy a' két Vendég Monarkhák' neveik paizsfigurájú táblákon által látszólag szépen megvilágosittatva, 's a' theatromra helyheztetve lévén, felettek Génius lebegett borostyán koszorúval, mellettek pedig két felől a' Kaunitz Regimentje' nevelő házabéli gyermekek állottak. A' theatromból szállásokra lett visszatérésekkör hasonló örvendőző Vivat! kiáltozással fogadtattak 's kísértettek ö Felségek az uczán öszszesereglett nép által.

* * *

Velenzéből írják, hogy azon közönséges nagy örömnök kijelentésére, mellyet a' Vice-Király ö Csász. Fő Herczegsége és Vice-Királyné ö Cs. Fő Herczegaszszonyysága ott való megjelenéssek okozott, 's nem csak kijelentésére, hanem valamelly jótétel által lejendő fényesítésére is, olly határozást tett a' Polgári Elöljárók' gyülekezete, hogy ezen alkalmatosságra való tekintetből 18 becsületes szegény leányoknak adjon mennyaszszonyi ajándékokat. Egynek-egynek 300 Lirek határozattak, 's Oktober' 28-dikán közönséges módon általadattattak.